

nødes til at stemme paa de Lister, der opstilles af Partiførerne, gør de ikke det, bliver der spildt en hel Del Stemmer. Men anderledes forholder det sig med Valgene efter den Andræ'ske Valgmaade. Man ved, hvor mange Valgmænd der er, det faar man at vide gennem de Valg, som er foretaget i Førvejen, og disse Valgmænd har Forpligtelse til at møde, ellers bliver de jo som bekendt mulkterede. Man ved altsaa, hvor mange Valgmænd man har, og saa kan man dele sig i Grupper ved Valget, ganske efter Behag. Det anser jeg for en stor Fordel, thi derved frigøres Vælgerne.

Hermed har jeg i Korthed skitseret (*Martin Olsen*: Aa!) Ja, hvad angaar den Side, af min Tale, er jeg undskyldt, for jeg har jo talt om andre Ting! men jeg har i Korthed skitseret, hvorledes jeg har tænkt mig, at denne Sag praktisk kunde gennemføres.

Saa skal jeg blot til Slutning sige et Par Ord ganske i Tilslutning til de meget smukke Udtalelser, som den højtærede Konseilspræsident fremsatte i sin Tale ved Fremsættelsen af Grundlovsforslaget. Den højtærede Konseilspræsident sagde — jeg maa maaske med den højtærede Formands Tilladelse oplæse det: „Med Ønsket om, at Rigsdagens Medlemmer ved Behandlingen af denne for vort Folk saa store og betydningsfulde Sag mere maa føle sig som Nationens Repræsentanter end som Partigængere, og i Haabet om, at en saadan Grundlovsændring maa blive til Velsignelse for vort Folk og Land anbefaler jeg Forslaget til det høje Tings Velvillie.“ Det er disse Udtryk af den højtærede Konseilspræsident, at de, der skal have med Sagens Behandling at gøre — og det skal vi alle her i dette Ting — mere maa føle sig som Nationens Repræsentanter end som Partigængere, som jeg vil lægge Vægt paa, og enhver vil kunne forstaa, at jeg i særlig Grad glæder mig over denne Udtalelse af den højtærede Konseilspræsident; thi jeg er ganske sikker paa, at den højtærede Konseilspræsident er en saa frisindet Mand, at han, til Trods for, at jeg har ønsket og aabent har udtalt Ønsket om et andet Valgrundlag end det, den højtærede Regering har foreslaaet, dog har Sind til at unde mig Frihed til at have min egen Mening, idet han erkender, at vi alle mere bør føle os som Repræsentanter for Folket end som Partigængere. Det tror jeg, vi alle bør gøre; vi bør mindes dette, at vi alle i en saa stor, alvorlig og betydningsfuld Sag allermindst maa føle os som Partigængere, men at vi

først og fremmest maa føle os som Landets Sønner og huske paa, at vi skal handle i Frihed under Ansvar, under Ansvar ikke først og fremmest for Partiet, men under Ansvar for det Folk, hvis Sønner vi alle er, og det haaber jeg, at vi ogsaa alle vil være enige om at gøre, selv om vore Anskuelser kan være forskellige.

Johan Knudsen: Jeg har begæret Ordet for at svare paa de Bemærkninger, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) i Lørdags rettede til mig. Det ærede Medlem udtalte, at jeg som Ordfører for en Højregruppe i Samlingen 1909—10 havde taget Ordet for, at et nyt Landsting skulde udgaa af Erhvervsorganisationerne og delvis af de kommunale Raad, og det ærede Medlem saa heri Beviset for, at der i alt Fald er een Højremand, som ikke vender sig imod Grundtanken i dette Lovforslag, og denne Højremand er mig. Det ærede Medlem tager fejl, og jeg skal forklare hvorfor.

Den Tale, det ærede Medlem nævnedes, holdt jeg den 30. November 1909, den findes i Rigsdagstidende Sp. 1955—61, og den Sætning, det ærede Medlem hentydede til, lød saaledes: „Jeg hørte med Interesse det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) nu i Dag udtale, at der efter hans Opfattelse kunde være meget, der talte for, at Landstinget blev sammensat gennem Valg af de kommunale Forsamlinger“. Jeg sagde, at denne Tanke fortjente Overvejelse, ikke, at jeg billigede den. Jeg pointerede udtrykkeligt, at der kun kunde være Tale om, at en Del af Landstinget blev valgt paa denne Maade, og jeg skitserede en Ordning af Landstingets Sammensætning, hvorefter Statshensynene fik deres naturlige Repræsentation i delegerede fra Skole og Kirke, Universitet, Hær og Flaade, fra Dommerstanden o. l. — dette glemte det ærede Medlem at anføre —, medens Erhvervs-hensynet skete Fyldest ved Repræsentanter udpegede af Erhvervenes egne Organisationer, Repræsentanter altsaa for Omsætning og Frembringelse paa Land og i By. Og jeg sluttede: „Det er naturligvis alt for tidligt at give disse Tanker fast Form, og de fremsættes kun for at vise, at der er andet end den blotte Besiddelse, der samfundsmæssigt bør have en privilegeret, en kvalificeret Stilling i et Overhus“.

Hvad der er foreslaaet af den høje Regering med Billigelse af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), er, at Landstinget middelbart og umiddelbart skal vælges af Landets kommu-